

УЧАСТНИЦИ, СТРАНИ И СУБЕКТИ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ ПРОЦЕС

В предишните редове стана ясно, че преобладаващо е т.н. широко разбиране за административния процес. Той обхваща редица производства. В тях всеки от участниците влиза в административнопроцесуални правоотношения. Тяхната роля е различна и поради това следва да се разгледа тяхното участие в административния процес. За това говорим за участници, страни и субекти¹. При всяко положение на делото всеки от участниците може да има специално положение, което е различно в различните производства и фази.

1. Ще започнем с разглеждането на участниците в административния процес. Това са „всички лица, органи и организации, които имат определени процесуални права и задължения при протичането на различни видове производства, образуващи процеса“². Това е най-широкият кръг лица, които встъпват в административнопроцесуални правоотношения. Те имат определени права и задължения в процеса и встъпват в правоотношения, за да ги осъществят.

Основното тук е участието в някое производство или фаза на административния процес. За това в литературата е представено най-новото към момента определение за участник. Според него участници са „всички органи, организации на граждани и физически лица които в различни качества, по някакъв повод участват в

¹ Хрусанов, Д., Участници, субекти и страни на административния процес.//Социалистическо право, 1977 г., №4

² Дерменджиев, Ив., Административни нарушения и наказания. С., Наука и изкуство, 1981 г., с.43

решаването на определен въпрос или в решаването на възникнал административноправен спор³. От това определение става ясно, че за участници говорим при безспорното производство и в спорната фаза на административния процес.

2. Друга категория, на която трябва да спрем нашето внимание са субектите на административния процес.

Тук трябва да разграничим понятията субект на материалното правоотношение и на процесуалното правоотношение.

Субектите на материалното правоотношение са тези, които са страни по материалното административно правоотношение. Те могат да участват в административния процес. Следователно са субекти на административнопроцесуалното правоотношение. Това обаче, не означава, че те са субекти на административния процес.

Това са част от участниците в административния процес, които имат възможност „да слагат началото, да движат процеса и да го приключват“ е тяхната особена характеристика. Тяхната най-важна особеност е, че те имат право да извършват определени процесуални действия с решаващо значение в процеса⁴.

3. Следващата категория участници в административния процес са страните. Те имат свои права и интереси, които те защитават в различните производства.

4. Гражданите, техните организации и администрацията имат различно процесуално положение. При издаването на административен акт администрацията е решаващ орган. Тя е участник в материалноправно административно правоотношение. Тя не е и не може да бъде страна в издаването на административен акт, защото упражнява компетентност. Тук страна е само този, до когото се от-

3 Хрусанов, Д., Административно право и административен процес, Наръчник, С., Св.Климент Охридски“, 2012 г., с.76

4 Дерменджиев, Ив., цит.съч., с.44

нася административния акт – неговият адресат. В това производство се засягат по някакъв начин негови права и интереси.

При обжалването пред съд администрацията и гражданите са страни в съдебното производство. Те имат свои права и интереси, които могат да се засегнат от съдебния акт. Освен това са равнопоставени и с равни процесуални възможности пред съда, а той е субект, който е независим от тях.

Особено е положението на прокуратурата. Тя е страна в административния процес. В съдебната фаза тя е страна и нейното участие е задължително.

По ЗАНН участието на прокурор е възможно, но не е задължително. Той има положението на страна и като такава е равнопоставена с другите страни.